

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

06 septembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Covalenco Elena

Diaconu Iurie

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Vuico Angela în numele inculpatei, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 februarie 2017 și a sentinței Judecătoriai Botanica, mun. Chișinău din 13 decembrie 2016, în cauza penală privind-o pe

Arcuș Elena Xxx, născută la xxxxxxxxxxxxxx, originară și domiciliată or. Xxxxxx str. Xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 16.07.2015-13.12.2016
2. instanța de apel: 20.01.2017-21.02.2017
3. instanța de recurs: 06.06.2017 - 06.09.2017

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriai Botanica mun. Chișinău din 13 decembrie 2016, Arcuș Elena Xxx a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, la 2 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, pentru femei.

Conform art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepsei numite, cu pedepsele aplicate prin sentința Judecătoriai Ciocana mun. Chișinău din 25 martie 2016 și sentința Judecătoriai Hîncești din 15 august 2016, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 4 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, pentru femei.

A fost încasat de la Arcuș E. în beneficiul părții vătămate Glutnic A., suma de 8.365 lei, cu titlu de prejudiciu material.

2. Potrivit sentinței, s-a constatat că Arcuș E., de la 07 aprilie 2015, orele 23:00 până la 08 aprilie 2015 orele 07:00, aflându-se în ap. xx de pe str. Xxxxxxxxxxxxxx, mun. Xxxxxxx urmărind scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, a adăugat în cafea pastile de „Somnocalm” pe care le avea în geantă și a propus lui Glutnic Anatol Xxxxxxxx cafeaua, pe care ultimul a băut-o. Când Glutnic A. a adormit, Arcuș E. pe ascuns a sustras laptopul de model „Acer Aspire” în valoare de 6.000 lei, un telefon mobil de model „Nokia” în valoare de 500 lei, un inel din aur în valoare de 2.700 lei, 4 maiouri în valoare de 25 lei fiecare, un cântar în valoare de 120 lei, un halat de baie în valoare de 250 lei, 3 perechi de chiloți în suma de 60 lei, 4 perechi de ciorapi

de iarnă în valoare de 80 lei, 5 perechi de ciorapi de vară în suma de 75 lei, un storcător de fructe în valoare de 600 lei, după care a părăsit locul comiterii faptei, cauzând părții vătămate Glutnic A. o daună materială în proporții considerabile în sumă de 10.485 lei.

Acțiunile lui Arcuș E. au fost calificate în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, *furt, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșită cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1 Avocatul Vuico A. în numele inculpatei, prin care a solicitat repunerea în termen a apelului, casarea parțială a sentinței în partea pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Elenei Arcuș să-i fie stabilită pedeapsă în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, muncă neremunerată în folosul comunității. Conform art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, să-i fie stabilită definitiv pedeapsă pe un termen de 3 ani 6 luni închisoare, iar cu aplicarea art. 90 Cod penal, să-i fie suspendată condiționat executarea pedepsei pe o perioadă de probațiune de 3 ani.

În motivarea apelului declarat a invocat:

- inculpata a dorit de mai multe ori să se împace cu partea vătămată, însă împăcarea nu a avut loc din motiv că s-a îmbolnăvit mama acesteia de cancer și era necesară o intervenție chirurgicală;

- inculpata are la întreținere doi copii minori, unul dintre care este invalid, respectiv și ea fiind invalid de gradul II și unicul întreținător al familiei.

3.2 Inculpată, prin care a solicitat casarea acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă neprivativă de libertate.

În motivarea apelului declarat, a invocat că este invalid de gradul II și este unicul întreținător al familiei, având la întreținere doi copii, dintre care unul, la fel este invalid și mama acesteia de vârstă înaintată, care este bolnavă de cancer.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 februarie 2017, au fost respinse apelurile declarate, ca depuse peste termen.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat, că potrivit procesului verbal al ședinței de judecată din data de 24 noiembrie 2016, inculpata Arcuș E. a fost prezentă la ședința de judecată, fiindu-i oferit ultimul cuvânt, iar pronunțarea sentinței a fost amânată pentru data de 13 decembrie 2016, în prezența ultimei, fapt confirmat și prin recipisa anexată la materialele cauzei (f.d. 205), ceea ce denotă că, inculpata a cunoscut despre data, locul și ora pronunțării sentinței.

La fel, instanța de apel a reținut, că din materialele cauzei penale, rezultă că avocatul Modval I. a participat atât în cadrul urmăririi penale, cât și la examinarea cauzei în instanța de fond fiind prezent la pronunțarea sentinței motivate și i s-a înmănat copia acesteia contra semnătură (f.d. 220). Prin scrisoarea de însoțire a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, copia sentinței a fost expediată și inculpatei Arcuș E. la data de 14 decembrie 2016.

În opinia instanței de apel, actele cauzei atestă faptul, că avocatul Vuico A. și inculpata au depus apel împotriva sentinței Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 13 decembrie 2016, la data de 06 ianuarie 2017, peste 24 zile. Astfel, în pofida faptului,

că avocatul Modval I., a cunoscut despre conținutul sentinței Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din data de 13 decembrie 2016, fiind prezent la pronunțarea acesteia, iar inculpata a cunoscut despre faptul că sentința va fi pronunțată la data de 13 decembrie 2016, nici unul dintre aceștia nu și-au exercitat dreptul legal de a ataca actul de dispoziție a instanței de judecată în termenul prevăzut de lege care a început din data de 13 decembrie 2016.

Astfel, instanța de apel a conchis, că în speță termenul de declarare a apelului a fost omis de către inculpată și apărătorul acesteia Vuico A., din circumstanțe care sunt imputabile părților, respectiv cererile de apel declarate nu se încadrează în termenul legal, fiind depuse tardiv.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Vuico A. în numele inculpatei, prin care solicită casarea acesteia, în partea stabilirii pedepsei, cu adoptarea unei noi hotărâri, prin care Arcuș E. să fie recunoscută vinovată în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal și să-i fie aplicată o pedeapsa minimă, iar conform art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, să-i fie stabilită definitiv o pedeapsă pe un termen de 3 ani 6 luni închisoare, iar cu aplicarea art. 90 Cod penal, să-i fie suspendată condiționat executarea pedepsei, pe o perioadă de probațiune de 3 ani.

În motivarea recursului invocă:

- inculpata a dorit de mai multe ori să se împace cu partea vătămată, însă împăcarea nu a avut loc din motiv că s-a îmbolnăvit mama inculpatei de cancer și era necesară o intervenție chirurgicală;

- inculpata are la întreținere doi copii minori, unul dintre care este invalid, respectiv și ea este invalid de gradul II, fiind unicul întreținător al familiei;

- la stabilirea pedepsei inculpatei, prima instanță, urma a ține cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului la săvârșirea infracțiunii, prevăzute la art. 79 alin. (1) Cod penal și să aplice o pedeapsă mai blândă decât cea prevăzută de lege;

- cu sentința a făcut cunoștință la data de 24.12.2016 și nefiind de acord, a contestat-o la Curtea de Apel Chișinău la data de 06.01.2017, care a fost atacată și de către inculpata Arcuș E. la aceeași dată, în conformitate cu prevederile art. 402 alin. (2) Cod de procedură penală;

- în ședința instanței de apel inculpata a explicat, că nu s-a prezentat la pronunțarea sentinței în prima instanță, deoarece în acea zi a adus-o acasă pe mama sa, care este în etate, invalidă de gradul II și care a avut o intervenție chirurgicală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia asupra recursului declarat, solicitând a decide inadmisibilitatea acestuia ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece Arcuș E., a cunoscut că pentru data de 13 decembrie 2016, ora 12.50 a fost stabilită pronunțarea sentinței, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată din 24 noiembrie 2016 și recipisa contrasemnata de ultima, astfel inculpata nemotivat a fost absentă, fiindu-i înmănată sentința motivată din data de 13.12.2016 contra semnătură avocatului inculpatei, fapt confirmat prin dovada de primire din aceeași dată. Astfel, inculpatei și apărătorului acesteia, începând cu data de 13 decembrie 2016 le-au fost acordate drepturi depline de a declara în termen de 15 zile cereri de

apel, însă acestea au fost depuse abia la data de 06 ianuarie 2017, peste termenul prevăzut de art. 402 alin.(1) Cod de procedură penală.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sânt vădit neîntemeiate.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Deși, autorul nu indică expres în baza căruia temei pentru recurs din cele prevăzute în alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, își întemeiază recursul declarat, însă din cuprinsul acestuia se reține invocarea dezacordului în ce privește respingerea apelurilor ca depuse peste termen, precum și faptul că prima instanță la stabilirea pedepsei nu a ținut cont în deplină măsură de toate circumstanțele ce se referă la persoana inculpatei. Prin urmare, în opinia Colegiului penal, în recursul declarat sânt semnalate temeiurile de casare prevăzute la pct. 6) și 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, iar potrivit acestei norme, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept atunci când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, precum și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Analizând aceste temeiuri în raport cu motivele invocate în recurs, Colegiul penal constată, că nici unul dintre ele nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursului declarat.

Lecturând textul deciziei contestate, se evidențiază că instanța de apel a respectat prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel decizia instanței de apel cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea apelurilor declarate de inculpată și avocatul acesteia, precum și motivele adoptării soluției în cauză.

Se relevă, în acest sens, că instanța de apel a examinat și s-a pronunțat argumentat și întemeiat asupra chestiunii omiterii termenului de declarare a apelurilor de către inculpată și avocatul acesteia.

La capitolul dat, Colegiul penal, menționează că instanța de apel a reținut corect starea de fapt, din care rezultă, că sentința a fost pronunțată integral la data de 13.12.2016, însă inculpata nu s-a prezentat la pronunțarea acesteia, deși conform procesului-verbal al ședinței de judecată a primei instanțe din 24.11.2016 și a recipisei anexate la materialele cauzei (f.d. 205 v. I), ultima a cunoscut despre data ședinței de judecată din 13.12.2016, preconizată pentru deliberarea și pronunțarea sentinței, totodată avocatul inculpatei Modval I., a fost prezent la pronunțarea sentinței motivate, fiindu-i înmănată copia acesteia contra semnătură la aceeași dată - 13.12.2016 (f.d. 220 v. I), însă conform amprenteii ștampilei de intrare a Judecătoriei

Botanica, mun. Chişinău (f.d. 229, 238 v. I), inculpata și avocatul acesteia Vuico A. au depus cereri de apel abia la data de 06 ianuarie 2017.

Instanța de recurs menționează, că inculpata a fost înștiințată în prezența avocatului său, despre data pronunțării sentinței motivate, însă nu s-a prezentat, astfel asumându-și responsabilitate pentru realizarea dreptului de atac asupra hotărârii nominalizate, chiar și în cazul neprezentării la pronunțarea sentinței motivate, aceasta urma să dea dovadă de diligență la realizarea dreptului său de a ataca hotărârea instanței de judecată, cu care probabil putea să nu fie de acord. Totodată, de remarcat este și acel fapt că totuși hotărârea integrală a primei instanțe a fost primită la data de 13.12.2016 de către avocatul inculpatei Modval I., care îi reprezenta interesele la acel moment și căruia îi revenea obligația de informare despre conținutul sentinței pentru exercitarea dreptului de atac a acestei hotărâri judecătorești, din care considerent, instanța de recurs respinge argumentul recurentei, precum că a făcut cunoștință cu sentința la data de 24.12.2016.

Potrivit art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării integrale, dacă legea nu dispune altfel.

Prevederile alin. (2) și (3) art. 230 Cod de procedură penală stipulează, că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. La calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Așadar, în prezenta speță, instanța de apel corect a menționat, că termenul de declarare a apelului urmează a fi calculat din data de 14 decembrie 2016 (nefiind luată în considerație ora și ziua de la care începe să curgă termenul - 13 decembrie 2016) și care a expirat la data de 28 decembrie 2016 (nefiind luată în considerație nici ora sau ziua în care acesta se împlinește, aceasta fiind și ultima zi de declarare a apelului), însă cererile de apel au fost depuse abia la data de 06 ianuarie 2017, fiind omis termenul de atac.

Având ca reper cele menționate, Colegiul penal, conchide că termenul de 15 zile pentru depunerea apelului de către inculpată și avocatul acesteia a fost depășit, iar circumstanțele enunțate denotă, că instanța de apel, potrivit părții descriptive a deciziei adoptate, nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurentă și că legal, și întemeiat a respins apelurile ca depuse peste termen, iar decizia atacată conține motive legale pe care se întemeiază soluția.

Totodată, în situația respingerii apelurilor declarate de către inculpată și avocatul acesteia, ca depuse peste termen, Colegiul statuează, că instanța de apel întemeiat nu a purces la verificarea hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate în apelurile date, întrucât această instanță nu poate proceda la o verificare de fapt și de drept a acesteia, decât în cadrul unui apel exercitat în mod legal, fapt menționat și în pct. 16 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005, din care considerent Colegiul penal conchide, că argumentele invocate în recursul ordinar declarat de către avocatul Vuico A. în numele inculpatei, cu privire la

individualizarea pedepsei, sunt inadmisibile, deoarece nu au fost obiect de discuție în instanța de apel, pe motivul sesizării acestei instanțe neconform prevederilor legale.

Având în vedere cele menționate mai sus, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea recursului ordinar declarat, la caz, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 4) CPP, Colegiul penal

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Vuico Angela în numele inculpatei, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 februarie 2017, în cauza penală privind-o pe **Arcuș Elena Xxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 20 septembrie 2017.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecător

Covalenco Elena

Judecător

Diaconu Iurie